

originalul autograf al lui Mikołaj Brzeski, cel care a scris-o pe la 1566 în Iași »²⁵.

Mai departe Korzeniowski îl informează de intenția sa de a întreprinde o călătorie de studii la Stockholm și Uppsala, urmînd ca pe la jumătatea lui iunie <1892> el să se înapoieze la Cracovia. Îi scrie că la Petersburg a copiat o mulțime de manuscrise, precum și multe acte și documente privitoare la istoria romînă și la relațiile romîno-polone, amintește că a cunoscut pe fostul profesor al lui Bogdan, Sircu, cu care a discutat despre slavistul romîn și termină felicitîndu-l pe acesta pentru ocuparea catedrei de slavistică²⁶, de care nu știuse încă²⁷.

Cu ultima scrisoare a lui Korzeniowski se termină și corespondența polonă primită de Ioan Bogdan, atîta cîtă ni s-a păstrat pînă azi.

* * *

Cele cîteva lucruri amintite aici, cu tot caracterul lor sumar, înfățișează limpede un impresionant moment de colaborare frățească între știința romînă și cea polonă la sfîrșitul secolului al XIX-lea și constituie un prețios material pentru istoria legăturilor științifice reciproce dintre popoarele noastre, ca și pentru un istoric general al slavisticii. Informațiile noastre ar trebui, desigur, completate cu scrisorile primite de învățații poloni de la Ioan Bogdan și păstrate, eventual, în corespondența lor²⁸.

Nu putem încheia aceste succinte considerațiuni asupra raporturilor lui Ioan Bogdan cu știința istorico-filologică polonă, fără a sublinia că slavistul nostru a fost legat de Polonia și prin alte fire: prin atenția dată în opera sa istoriei polone prezentă la el în cîteva excursuri ori paralelisme istorice, prin buna cunoaștere a bibliografiei polone de specialitate și — mai ales — prin deosebita importanță acordată studierii limbii polone de către viitorii noștri istorici și filologi.

S-a afirmat uneori în filologia romînă că Bogdan s-a limitat doar la studiul teoretic al limbii slave vechi, fără a da atenție limbilor slave moderne²⁹. Această afirmație este cu totul neîntemeiată, întrucît știm că învățatul slavist romîn a predat în fiecare an limba polonă, singura limbă slavă modernă ce se studia atunci la Universitatea din București³⁰. Se pune întrebarea: de ce s-a hotărît Ioan Bogdan pentru limba polonă și nu pentru altă limbă slavă modernă? Noi socotim că în acest caz nu poate fi vorba de o simplă imitare a școlii vieneze de studii slave — unde se predă deasemenea limba polonă

²⁵ I. Bogdan, *Cronice inedite*, p. 106. În toamna anului 1956 făcînd o călătorie de studii în R. P. Polonă am aflat și am răsfoit, cu multă emoție, la Secția de manuscrise de la Biblioteca Narodowa, manuscrisul original pe care Ioan Bogdan l-a studiat și l-a transcris în 1894 la Petersburg. Tot atunci, cu prilejul cercetărilor noastre în arhivele și bibliotecile din Varșovia am aflat în « Archiwum Głównie akt dawnych », semnătura lui Ioan Bogdan pe tomuri din *Libri legationum*, pe care slavistul romîn le-a cercetat în Rusia prin anii 1910—1911.

²⁶ Ioan Bogdan fusese numit suplinitor al catedrei de slavistică în octombrie 1891, iar titular în iunie 1892.

²⁷ Anexa nr. 5.

²⁸ În corespondența lui L. Malinowski păstrată în arhiva Bibliotecii Academiei de Științe din Cracovia nu am aflat însă nici o scrisoare de la Ioan Bogdan.

²⁹ I. Bărbulescu, *Din istoricul slavisticii în Romînia*, « Arhiva », Iași, 35, 1928, p. 236—237.

³⁰ Vezi A. I. Iațimirski, *Из истории славянской письменности в Молдавии и Валахии XV—XVII вв.*, St. Petersburg, 1906, p. XL.